Diui Alberti Magni de Animalibus libri vigintisex Nouissime Impressi.

Videbis Studiosissime lector hoc In uolumine hominis reliquorumq; animaliũ Que in terra in mari & in aere producuntur naturas inclinationes proprietatesq; omnes diuersitatemq; inter hominem & cetera animalia tã in exterioribus q̃ in Interioribus mẽbris: Nec deerit tibi notitia animalium sanguinem habentiũ pariter & illorum que sanguine carent. Insuper & tempora coitus quorũcũq; & quo tempore spermatizent singula & formationẽ partus quorumlibet hic liber plenissime te docebit. De natura uero anathomia & generatione ouorum nullus unq̃ ita perfecte disseruit. Principia & originem generationis hominis & reliquorum omnium animalium: & impedimenta generationis eorũdem Causas etiã sterilitatis Vitam & mores Profectum & Infirmitates Modos ipsorum secundum prudentiam & stultitiam Astutiam & solertiã omnium maxime uero marinorum & anulosorum hic q̃ artificiosissime recognosces. Membra consimilia & dissimilia Complexiões & distinctionem sexuum. Naturam spermatis & causam multitudinis & paucitatis filiorum: Virtutes corporum & remedia omnibus oportuna in hoc opere tibi clarissime perlucescent. Perfecta & imperfecta animalia nec non cause perfectiõis & imperfectionis eorum hic unicuiq; q̃ ordinatissime apparebũt. Incidenter etiam in loco suo de equorũ natura bonitate signis infirmitatibus & curis ita nobilem & plenũ tractatũ inserit ut eo nihil utilius equis & militie intendentes inuenire possint. Et tãdem in ultimis. Quinq; libris habes per ordinem alphabeti nomina omnium. Quadrupedum. Auium. Natatilium. Serpentum. Et paruorum animalium sanguinem non habẽtium. In quibus tot secreta de naturis & proprietatibus eorum omnium inuenies ut non ab homine sed ab oraculo ea processisse credamus. Vbi de falconibus asturibus & accipitribus prolixum tractatum addit omnem artem falconariis necessariam continentem. Et ut tibi q̃ studiosissime lector & unicuiq; philosophari cupiẽti tot & tantarum rerum notitia plena non desit. Iohannes & Gregorius de gregoriis fratres sicut alios diui alberti magni ita & hunc naturalis philosophie librũ q̃ acuratissime emẽdatum & grauibus expensis impressum in publicum tradũt eadem tamen gratia suffulti. Qua & in reliquis ipsius alberti operibus: ne uidelicet per decennium ab alio imprimi possit sub penis & cet. sicut in aliis libris apparet. Caue igitur inuide qcũq; aut auare.

SURGEON GENERAL'S LIBRARY

Liber animaliu*ꝫ*.xxi.est de perfectis ꝛ imperfectis ꝛ cā perfectionis. Cuius primus tractatus est de gradibus perfectoꝝ ꝛ iperfectoꝝ aialiū.

Caplm primū de summa animalis ꝑfectione que est in homine. char. 207
Caplm.ij.de modis perfectionis animalium in cōmuni quot sint ꝛ que sint ſm aiaꝫ ꝛ ſm corpus ex qbus cognoscit nā pigmei. char. 208.
Caplm.iij.qualiter animalia sunt dispiplinabilia ex aliqua participatione virtutū anime ꝛ precipue qliter hoc fit in generibus symiaꝝ. char.208
Caplm.iiij.de his que attendunt circa disciplinabilitateꝫ aialium quadrupedum. char.209
Caplm.v.de disciplinabilitate ꝛ loquela ꝛ garrulitate auium. char.209
Caplm.vj.de astutijs ꝛ sagacitate aquaticaꝝ aialium siue natatilium. char. 210
Caplm.vij.de prudentia ꝛ sagacitate serpentum ꝛ repentium animalium ꝛ de perfectione ꝛ iperfectione ipsorum. char. 211
Capitulum.viij.de sagacitate ꝛ perfectione anulosorum. char. 211
Caplm.ix.de iperfectis animalib᷒ ꝛ rōne ꝛ distinctōne iperfectionis coꝝ. char. 211

Liber.vigesimus secundus est de naturis animaliuꝫ sigillati Cuius primus tractat᷒ est de homie

Capitulum primum de coitu ordinato ad generationem. char. 212
Caplm.ij.de qlitate seminū in matrice. char. 212
Caplm.iij.de dispōnibus seminū ꝛ natoꝝ ex parētibus ꝛ humoribus ꝛ signis celi. char. 212
Capl*ꝫ*.iiij.de nocumēto coitus. char. 212
Caplm.v.de naturalibus proprietatibus hominis ꝛ diuinis. char. 212
Tractatus secūdus vigesimi secūdi libri aialiū q est de quadrupedib᷒.
Caplm primū de natura ꝛ moribus quadrupedum in cōmuni. char. 213
Sequūtur nomia aialiū quadrupedum.
Alches
Alphec
Aloy
Ana
Anabola
Analopos
Asinus
Aper
Akabo 213
Aabanes
Bonachus
Bubalus
Bos
Camelus
Canis 214
Chama
Calopus
Cameloperdulus
Caper
Capreolus
Castor
Catus
Cattus
Confusa
Ceruus 215
Chymera
Cyrogrillus
Cuniculus
Crocetus
Cyrocrithes
Cathapleba
Damma
Daxus
Durau
Elephas
Equus 216
De infirmitatibus equorum ꝛ de curatione earundeꝫ vide a char.ccxvij.vsqꝫ ad cartā.ccxx
Equiceruus
Eale
Enchitos
Emptra
Erycius 220
Eriminium
Falena
Furo
Furioꝫ
Felas
Finge
Glis
Gali
Genochs
Guesselles
Ibex
Ibrida
Istrix
Iona
Leo
Leopardus
Lepus 221
Leutrocochs
Leoncophons
Lacta
Lamia
Lauzany
Linx
Lincisius
Lupus
Luter
Mulius
Monoceron
Molosus
Maritomorion
Manticora
Musquelibet
Mammonetus
Migale
Musio
Mustela 222
Mus
Marterus
Neomon
Onager
Onocentaurus
Orix
Ouis
Pardus
Panthera
Pyradum
Pegasus
Pilosus 223
Papio
Pathyo
Putorius
Pirolus
Rangifer
Symia
Tygris
Taurus
Traner
Tragelafus
Trogodide
Talpa
Unicornis 224
Ursus
Uesontes
Urni
Uulpes
Uarius
Zubron
Zilio 225

Liber vigesimus tertius animalium q est de auibus primo in cōi:secūdo in speciali. char.225

Aquila
Accipiter 226
Arpion
Agotilez
Ardea
Anser
Anas
Achantis
Assalon
Alauda
Alciones 227
Aerisilon
Aues paradisi
Bubo
Buteus
Butorius
Bistarda
Bonasa
Barbates
Caladrius
Cynamulgos
Cygnus
Carista
Cyconia
Chorethes
Coruus
Cornix 228
Cornica
Cugulus
Coredulus
Columba
Carthates
Coturnix
Carduellis
Crochylos
Dyomedite aues
Dryacha
Egyrtus. 229
Caplm primū de nā falconū in genē char.229
Caplm.ij.de colore falconū. char.229
Capitulum tertium de proprio actu falconum ſm genus suum. char.229
Capitulum.iiij.de vocatione qua vocant ꝛ vocantur falcones char.230
Capitulum.v.q.xvij.sunt genera falconum ꝛ de primo quod sacrū vocat char.230
Caplm

domesticatur in proselenam insulam mustele nō trā
scunt ⁊ illate moriuntur. Similiter in boetiam illate
fugiunt. Solinus dicit ꝙ basiliscum interficit ⁊ ipsi
mortuo cōmoritur. Mustella posita sup morsuz scor
pionis confert valde. Mustela si salsetur vʒ contra
morbum caducum. Cinis eius apertiuus est pororꝝ
⁊ ideo valet contra podagram si confricetur cū ace
to. Caro eius siccata si potetur cū ruta vʒ cōtra mor
sum omnium animalium. Coria masculi confecta si
scribatur in eis ⁊ suspendātur super demoniacos ⁊
incantatos confert: si calcaneus eius ab ea viua ex/
trahatur ⁊ super mulierem suspendatur non impre/
gnabitur q̄ diu ibi fuerit.

Mus animal est notum ⁊ est multorum generuʒ
valde: animal enim est agreste in agris in terra habi
tans ⁊ est duorum colorum rubeum ⁊ nigruʒ: ⁊ ali
ud est domesticum in horreis ⁊ in domibus habi/
tans ⁊ est nigrum ⁊ puulum: ⁊ est genus rubeuʒ bre
ui cauda acute vocis qd̓ proprie sorex vocatur ⁊ ē
venenosum: ⁊ iō non capitur a musionibus: est aūt
magnum ꝙ nos ratum vocamus: ⁊ est in arboribus
habitans fuscum nigris in facie maculis: ⁊ est corili
num quod comedit auellanas: ⁊ hoc ē rubeum cau
da pilosa: ⁊ sunt multa alia gn̄a: ⁊ vt Alexander di
cit in oriente sunt mures vulpium quātitatem equā/
tes ⁊ hoīes ⁊ animalia alia infestantes. In Arabia
ēt inuenitur mus magnus anteriores pedes habens
ad latitudinem palmi ⁊ posteriores ad modū digi/
ti hoc animal coitu complectitur caudis ⁊ ruminat
solum inter ea que dentes habent serrales: in coitu
vrina eius dicitur venenosa que si tetigerit hominē
corrodit vsq̄ ad ossa. Nascitur aūt oē genus muris
de terra lʒ ēt ex coitu sui gn̄is generet. Unde in the/
bis egyptijs quando pluit plurimi gn̄antur: quidam
in hoc gn̄e albi inueniuntur ⁊ lapilli albi inueniunt
in stercoribus eorꝝ ⁊ sunt multe valde gn̄ationis. Dē
aūt genus muris grano vescitur ⁊ pane. Sed liben
tius durum comedit q̄ mollem: multos aliq̄n case/
os inueniens omnes attemptat ⁊ postea de meliori
comedit. Cum pansilenos est luna iecur eius crescit
⁊ diminuit in vtroq̄ interlunio: muris caro calida ē
⁊ pinguis aliquātulum ⁊ in ea est virtus expulsiua
melancolie: ⁊ si comedatur mus assus desiccat sali/
uam fluentem ab ore puerorūʒ: mus ēt fissus ⁊ mor
sui scorpionis superpositus sedat dolorē eius ⁊ qñ
ponitur super verucas eradicat eas. Caput muris ī
panno lini suspensum ⁊ portatum ab eo qui hʒ do/
lorem capitis sedat cū ⁊ si suspendat caput eius su/
per hoīem caducū curatur. Stercus eius si cuʒ sale
⁊ oleo super nares alicuius ponat: soluit ventrem.
Gal. dicit sterc⁹ muris cōferre ꝯ allopiciam si terat
⁊ cū succo eruce ꝯficiat ⁊ succo nasturcij ⁊ ceparꝝ ⁊
alliorꝝ ⁊ fiat ex eo empl̓m sup locū ipsū. Si domo
rum muriū combustorꝝ puluis in olla misceat cum
oleo lauri ⁊ fiat ex eo empl̓m super allopiciaʒ post
q̄ locus confricatus fuerit in alijs singulis diebus
nascuntur pili hoc faciendo. Si arsenico cytrino in
farina impastato mus cibetur morietur: si litargiriū
cum elleboro ⁊ farina conficiatur ⁊ mures inde ci/
bentur morientur.

Martarus est animal figure mustele: sed quātita
tem habēs cati sed longius est ⁊ breuia hʒ crura: in
dorso fuluum: in ventre ⁊ gutture album sicut mu/
stela. Ungues hʒ breuiores q̄ catus ⁊ est duorum
generꝝ vnum fagorum ⁊ alterū abietam dictum: sed
illud qd̓ nidificat in abietibus multo est pulchrius
⁊ commiscentur sibi mutuo ambo gn̄a: sed sagineum
nuptias querit cum eo qd̓ vocatur abietum quasi ꝓ
magna sui nobilitatione: pellis aūt vtriusq̄ est pre/
ciosa diu durans ⁊ pulchra: ⁊ oia gn̄a illius anima/
lis ⁊ mustele habent hoc ꝙ cuʒ sunt iracūda valde
efficiunt fetida ⁊ sunt aialia vix vnq̄ quiescentia ēt
quando domesticantur.

n Nomon grece bestia vocat que latine suil/
lis dicitur eo ꝙ setas habʒ pro pilis ⁊ hoc
odore cibū couenientem a venenoso distin
guit hec bestia serpentes ꝓsequitur que cum aspide
pugnat caudam erigit quā aspis quasi minacem ob
seruat ⁊ ad vim suam cum ea transfert aspidem de/
ceptam.

o Onager est asinus ferus qui vt dicunt qui/
dam. xv. die mensis Marcij duodecies ru
dit in nocte ⁊ duodecies in die equinoctiū
indicans: sunt aūt masculi siluestres ⁊ singuli mascu
li presunt singulis gregibus feiarum ⁊ femie valde
sunt libidinose ita ꝙ ex hoc odiose masculis efficiū
tur. dicitur ēt mas esse zelotipus: ⁊ iō filio nato cu/
pit truncare dentibus testiculos propter ꝙ a matri
bus absconduntur in occultis: qñ onagruʒ venator
canibus insequitur stercus odoriferum delectabile
canibus emittit: ⁊ sic circa stercus canes detinet ⁊ ip
se ad tutiora fugit: hominum frequentiam pre oib⁹
fugit aialibus: sitis est impatiens valde ⁊ aquā lim
pidissimam querit ad potandum: libidine incitati in
rupibus stant: ventum ad temperandum libidinis
calorem attrahētes. Onager aūt indicus alius est
a predicto magnitudinis magne ⁊ fortitudinis cor/
nu ingens gestans in medio frōtis: ⁊ hoc animal q̄si
iactans fortitudinem aliquando saxa frangit de ru/
pibus nō ob aliud nisi in suarꝝ viriū demonstratio/
nem: vngulas hʒ acutas valde ⁊ continuas.

Onocētaurus vt dicunt aial est compositum: ca/
put enim asini ⁊ corpus hoīs hʒ: quidam ēt dicūtur
inueniri corpore equino ⁊ supiore parte hūana ⁊ ē
horrida decis ⁊ manus habens habiles ad omnem
actum ⁊ aliquādo loqui incipiunt sed vocem hoīs
formare ꝑfecte non possunt ⁊ post se insequētes li/
gna mittit ⁊ lapides.

Orix aial est capree similis ⁊ q̄titatis hyrci ⁊ hʒ
barbam sub mento in heremo habitans ⁊ facile de/
cipitur ad laqueum: abundat aūt in africe desertis
hoc habens proprium ꝙ pilus eius vertitur ad ca/
put. Gignitur aūt in ea parte Africe que aquis car/
rit: dicitur ēt ꝙ aqua vesice eius quātulibet pus de/
feratur remedium est contra longam sitim ⁊ ideo la
tronea Getulie que aquis caret eam secuʒ deferunt:
hoc animal in ortu canis mirabiliter exultat quasi
tunc cōualescat. Orafius aial est spē coloris oia
precedens animalia: in anteriori parte est valde al/
tum ita vt capite extenso altitudinem viginti attin/
gat cubitorꝝ: in posteriori aūt parte demissum istar
cerui: pedes cerui habet ⁊ caudam: collum extensū
⁊ caput equinum lʒ minus sit aliquātulum: colores
multos habet tamē album ⁊ rubeum hʒ frequētio/
res. Cum vident se contēplantes admirari huc ⁊ il/
luc se vertit prebēs se bn̄ vidēdū: hoc aial tpib⁹ no/
stris visum ē ⁊ scrater arabice vocat.

Ouis animal notum ē ⁊ mansuetum ⁊ innocens
⁊ vtile lana corio lacte carne visceribus egestione ⁊
fimo in quo quiescit: compatiens sue spēi vt cum sa